
4 NY KIRKEBOK!

8 SKOLE-KIRKESAMARBEID
13 TIL ETTERTANKE

IKO-NYTT

{Nº 1/2020}

BESØKSADRESSE:

Colletts gate 43, Oslo

POSTADRESSE:

Postboks 2623 St.Hanshaugen
0131 OSLO

TELEFON: 22 59 53 00

E-POST: post@iko.no

www.iko.no

DIREKTØR: Marianne Uri Øverland

STYRELEDER: Ludvig Bjerkreim

I REDAKSJONEN: Annbjørg Dalland
og Marianne Uri Øverland

FORSIDEFOTO: iStock

LAYOUT: strokdesign.no

TRYKKERI: Merkur Grafisk AS

I 2020 kommer IKO-nytt ut tre ganger.

ISSN: 0800-2649

BANKGIRO: 3000 15 03827

{Følg oss på}
FACEBOOK!

@IKOkirkeligpedagogiskenter

Trykksak
2041 0672

Kjære IKO-nytt leser

PLUTSELIG ENDRET hverdagen seg. I løpet av under en uke ble Norge stengt ned og det samme skjer over hele verden. Korona-viruset har skapt en veldig spesiell tid, hvor frykt for sykdom og framtid fyller dagene. Det er godt vi har myndigheter som tar grep og ansvar slik at de som er syke eller uten arbeid ikke må bære byrden alene. Utviklingen skjer veldig fort, og situasjonen er helt sikkert endret seg fra dette ble skrevet, til du leser det.

IKO BER OM og håper på kontroll over smittefaren og spredningen av korona-viruset. Og vi ber om styrke til helsevesenet og alle andre som nå jobber på spreng for å holde samfunnet i gang. Alle må vi ta vare på hverandre, og vise respekt med å gjøre vårt beste for at ikke smitten skal bli spredd for hurtig.

TROSOPPLÆRING I HJEMMET, som er hovedbudskapet til Dåpsklubben Tripp Trapp, er viktigere nå enn noen gang. Trosopplæringstiltak i kirker og menigheter over hele landet har måtte stenge, og folk må holde seg hjemme. Det kan være en fin tid til å lese sammen, og gi rom for de gode samtalene, for spørsmålene og alt en kan undre seg over. Nettbutikken og innmelding til klubben er fortsatt åpen, og pakkene blir sendt rett hjem til dere.

I ÅR UTVIDER Dåpsklubben i alder. Til sommeren kommer det også pakke til aldersgruppen 13 til 15 år.

DETTE ÅRET jobber IKO mye med skole-kirkesamarbeid. I samarbeid med Kirkerådet vil vi oppdatere på nye læreplaner for å dyktiggjøre de ansatte i menighetene til å gi gode tilbud tilpasset skolenes behov. Les mer om IKOs arbeid på side 8 og 9.

DETTE BLADET ble laget fra ulike hjemmekontor. God lesning!

Marianne Uri Øverland
Marianne Uri Øverland

Direktør

SENNEPSFRØET

DET ER BLITT VÅR, og trærne har begynt å få skudd. I den nye boken *Det fantastiske sennepsfrøet* (IKO-Forlaget 2020) leser vi om to barn som planter et bittelite frø og om hvordan det etter hvert begynner å skje ting nede i jorden.

SAMMEN MED denne boken (som er med i en av påskepakken fra Dåpsklubben Tripp Trapp) følger det med en pakke med frø. Det kan være spennende å så et frø og se når det begynner å spire.

SÅ FOR EKSEMPEL et solsikkefrø. De vokser opp litt fortere enn hva et sennepsfrø gjør, og det gjør det lettere å følge med på prosessen.

VI PÅ IKO vil gjerne se hvordan det går med blomstene der ute, så send gjerne inn bilder til oss og fortell. Dere kan sende til ada@iko.no eller på Facebook/Instagram. Vi har plantet noen frø selv også, og håper de spirer. Vi vil dele våre egne og deres innsendte bilder på sosiale medier og på nettsidene våre.

Sånn gjør du:

- Så frøene innendørs
- Ett frø i hver potte
- Vann ofte i begynnelsen
- Når det er blitt varmt nok, kan du plante den ut. Ofte er det lurt å vente til juni.
- Planten bør ha en pinne å støtte seg til.
- Solsikker trives best der det er mye sol.

Følg med på hvordan solsikken din vokser! Når den blomstrer, kan du følge med på om den får besøk av noen insekter!

TEKST: Annbjørg Dalland

FOTO: Kristian Sandmark

ILLUSTRASJONER: Henning Trollbäck

En bok med håp!

Sindre Skeie har gått i sin fars fotspor og skrevet en fireårsbok for IKO. Nå er den splitter nye *Kirkeboka mi* kommet!

IKO-FORLAGET kommer nå med en ny kirkebok, mest kjent som fireårsbok. Denne er skrevet av prest og forfatter Sindre Skeie.

– Det var veldig lett å si ja til å skrive fireårsbok. Sannheten er at jeg har hatt en drøm om å skrive en fireårsbok omtrent fra da jeg begynte å jobbe som prest for tolv år siden. Jeg har til og med et par gamle, påbegynte manus liggende, forteller Skeie.

Ønsket om å få skrive en slik kirkebok henger, for Skeie, sammen med en glede og et engasjement for å formidle kristen tro til barn.

DRØM: Prest og forfatter Sindre Skeie har lenge hatt en drøm om å skrive en kirkebok. Nå er den kommet, og boken har flere likhetstrekk med farens bok Barnas kirkebok fra 1986.

I KIRKEBOKA MI møter vi tre barn, og følger dem i ulike situasjoner gjennom et helt år. Astrid, Sigurd og Sara er alle i fireårsalderen og går i samme barnehage. Boken handler om vennskapet mellom dem: om å leke, være glad, om å være ulike, konflikt og forsoning, og om å utforske både naturen og menneskers verden.

– Det er en bok om en tilstedeværelse som rommer mange store spørsmål – og hvordan barna møter disse spørsmålene i sine egne liv, legger forfatteren til.

SINDRE SKEIE FØLGER i sin fars fotspor i «kirkebok-historien». Faren hans, Eyvind Skeie, er forfatteren bak *Barnas kirkebok* som kom ut i 1986. Det er også en del fellestrekk mellom boken Sindre Skeie har skrevet nå, og den faren hans skrev tidligere. Bøkene har ganske likt format, og har begge en historie hvor vi følger noen barn gjennom et år. – For meg har det vært viktig at dette skal være en god bok! En bok som barn og voksne gjerne vil lese, fordi den engasjerer og berører dem, sier Skeie.

I BOKEN HAR HAN forsøkt å skrive slik at opplevelsene og samtalene som forteller noe om kristen tro

er en naturlig og integrert del av fortellingen – slik at det hele er vevet sammen som én fortelling om liv og tro. På denne måten håper han boken kan være med å styrke barnas erfaring av å leve i en verden som er dyrebare, vakker og spennende – en verden som det er verdt å leve i, fordi Gud alltid har elsket den og alt som lever, og fremdeles gjør det.

– **JEG HAR PRØVD** å skrive en bok med håp. Ikke en bok om håp. Men fordi jeg har forsøkt å la hele boken være preget av troen på at verden er skapt av Gud, og at Jesus er stått opp igjen, så er det en bok med håp. Et varsomt, stillferdig, men også sterkt og livskraftig håp, sier Skeie.

«Det er en bok om en tilstedeværelse som rommer mange store spørsmål – og hvordan barna møter disse spørsmålene i sine egne liv.»

AKTUELLE BØKER

Salme 23 for dei minste barna

Barnebok i kartong med padda omslag, der det vesle lammet fortel om Gud som er hyrding og passar på. Dette er Salme 23 gjendikta og illustrert for dei minste barna. Boka er gitt ut på bokmål og nynorsk.

Gripekors

Gripekors laget av oliventre. Korset ligger godt i en barnehand, og kan brukes til bønn eller meditasjon. Produksjonen er sertifisert.

Familie på flukt fra krig

Veien over sanddynene er historien om Talia på sju år og familien hennes, som er på vei mot en usikker fremtid. Vi følger dem på flukt fra krigen i Afrika til Nord-Frankrike. De reiser gjennom ørkenen og over havet. En dag blir storebror Kamal borte. Treffer de han igjen?

NY BARNEBIBEL

Gavebok med 31 bibel- historier

I *Bibelhistorier for nybegynnere* gjenfortelles mange av de mest kjente historiene fra hele Bibelen. Vi blir med på en reise fra skapelsesfortellingen til Jesu himmelfart. I tillegg blir leseren presentert for trosbekjennelsen, Fader vår, de ti bud og utvalgte bibelvers.

Boka er formet som en gavebok, og passer perfekt som høytlesningsbok på sengekanten. Den passer for barn fra 3 år og oppover, og er gitt ut både på bokmål og nynorsk.

Fokus: Misjon

Hva er misjon? Hva vil det si å være en misjonær kirke? Hvordan kan misjon bli en del av trosopplæringen? Dette er blant spørsmålene som drøftes i denne boka, som er utviklet i samarbeid med NMSU og Stefanusalliansen. Boka er skrevet for ansatte og frivillige i kirke og organisasjoner, og er godkjent av K-Stud som studieplan.

Bli med guttene på nye, spennende eventyr!

Munken og Kula havner ofte i komiske situasjoner som kan føre til både latter og ettertanke. Kanskje du også lærer noe underveis! *Pappas stygge hender* er den femte boka om guttene, og fortellingene passer best for barn på små- og mellomtrinnet.

Skole-kirkesamarbeid med NYE LÆREPLANER

TEKST: Gunnfrid Ljones
Øierud og Marianne
Gullhaugen

FOTO: Kristian Sandmark

Skolene får nye læreplaner nå. Dette påvirker kirkens samarbeid med skolene, for kirkens samarbeid med skolen skjer innenfor rammene av læreplanene. IKO holder fagdager om de nye læreplanene og betydningen for skole-kirkesamarbeidet, og jobber med både fagutvikling og forskning på feltet.

VIKTIG FOR KIRKEN OGSÅ

Når skolene får nye læreplaner, er det viktig for kirken også. Kirken er en sentral samfunnsaktør og kan være en viktig ressurs for skolene. Rundt om i landet drives det mye godt samarbeid mellom skole og kirke. Dette samarbeidet er forankret i skolens læreplaner, og derfor får fornyelsen av disse planene betydning for det samarbeidet som finnes mellom kirkene og skolene. Det er derfor viktig for kirken å være oppdatert på det som skjer i skolen.

Arbeidet med å lage nye læreplaner for skolen har pågått gjennom flere år. Den nye overordnede delen av læreplanverket ble vedtatt i 2017. Rett før jul i 2019 kom planene for de ulike fagene. Til høsten skal de tas i bruk i skolen. Målet for læreplanfornyelsen er å gjøre opplæringen mer relevant for fremtiden, med vekt på forståelse og kompetanse som kan anvendes også i nye situasjoner. I tillegg til at begrepet dybdelæring er sentralt, er det innført tre nye tverrfaglige emner: demokrati og medborgerskap, folkehelse og livsmestring, og bærekraftig utvikling.

HOLDE KIRKELIG ANSATTE OPPDATERT

Skole-kirkesamarbeid er et tema IKO har mye kompetanse på. Vi reiser derfor rundt til mange av bispedømmene og holder fagdager. Her blir kirkelig ansatte oppdatert på hvilke rammer og muligheter de nye læreplanene setter for et samarbeid mellom skole og kirke, og vi tar opp andre relevante tema for dette samarbeidet.

IKO søkte Kirkerådet om utviklingsmidler til arbeid med skole-kirkesamarbeid høsten 2019, og fikk det. Disse midlene går

«Her blir kirkelig ansatte oppdatert på hvilke rammer og muligheter de nye læreplanene setter for et samarbeid mellom skole og kirke»

til både kursutvikling, arbeid med praksisfornyelse og forskning.

– Vi har nedsatt en ressursgruppe med både kateket, lærer og andre ressurspersoner som skal jobbe med å utvikle nye praksiser i tråd med de nye læreplanene. Det blir veldig spennende. I tillegg skal vi oppdatere materialet vi har om skole-kirkesamarbeid, så i løpet av 2021 kommer det en ny og oppdatert bok om temaet, sier Marianne Gullhaugen, kateket og rådgiver på IKO.

Det finnes per i dag lite forskning på samarbeid mellom skole og kirke, og IKO skal bidra til ny kunnskap.

– Hva skjer når kirkelig ansatte bidrar med undervisning inn i norsk skole i form av skolebesøk eller at skoleklasser besøker kirken og får omvisning og undervisning? Det skal jeg utforske sammen med forskere med bakgrunn fra både lærerutdanning og med kirkelig undervisning. Og jeg tror vi vil få større forståelse for både hva dette gir og hvilke utfordringer det bringer, forteller Gunnfrid Ljones Øierud, rådgiver og forsker ved IKO.

Trygg og god lesestund

Magnhild Søsveen Eriksen har to fadderbarn. De er begge ti år gamle nå, og får Dåpsklubben Tripp Trapp hjem til seg. Medlemskapet i klubben var en gave fra fadderene deres til dåpen.

TEKST OG FOTO:

Anne-Brit Lillethun Johansen

- DET ER VANSKELIG å følge opp fadderbarn som bor langt unna. Derfor er Dåpsklubben Tripp Trapp veldig bra. Både barna og foreldrene gir uttrykk for at de er glade for pakkene og fornøyd med innholdet.

Den ene tiåringen var spesielt glad for å få boka om Martin Luther King.

- Ville du gitt medlemskap i Dåpsklubben Tripp Trapp i gave nå også dersom du ble fadder til et nytt barn?

- Ja, det ville jeg nok. Men jeg ville kanskje brukt muligheten til å endre bestillingene og bare gitt to pakker i året, en til dåpsdag og en til jul eller fødselsdag, svarer hun.

HJEMME HOS FAMILIEN Søsveen Eriksen «snubler» vi i trosopplæring. Noe av det første vi møter på kjøkkenet er familiekalenderen fra IKO. Det er mars måned, og bordverset «Herre din jord» lyser mot oss. Oppe i andre etasje, hvor barna har sitt lekerom, ligger bøker strødd utover gulvet. Mange av dem inneholder bibelfortellinger.

HER BOR DET FIRE barn i alderen fire til syv år. Mathilde (7) fikk sauen Krølle da hun var liten. Den er fremdeles populær, og boka *Lille sau går seg vill* er nesten helt utslitt. I dag er det *Tegneglede* som fanger oppmerksomheten. Hun liker å tegne, så boka inspirer henne til å lære mer. Markus (5) vil heller pusle og finner fram *Puslebibelen*. Bildene av Adam og Eva, og David og Goliat er velkjente.

BENDIK OG SOFIA, som akkurat har fylt fire år, liker å bla i den nye kirkeboka. De får også en ny barnebibel. Her kjenner de mange av fortellingene fra før av. Bendik kryper opp i fanget til mamma, så de sammen kan se på bildene og snakke om fortellingene. Sofia leter seg fram til bildet av Jona og den store fisken.

ALLE FIRE KOSER SEG med bøker, og det å krabbe opp i et fang og bli lest for, kjennes trygt og godt.

!

Er du på jakt etter innhold til ditt lokale menighetsblad? Reportasjer som dette fra Dåpsklubben Tripp Trapp, ligger tilgjengelig på IKO sine nettsider og kan fritt brukes i menighetsblad. Ta kontakt med IKO hvis du lurer på noe rundt dette.

i hjemmet

Halleluja

Skrevet av Bjørn Sortland
illustrert av Marvin Halleraker

Ding-ding.
Klångklång.
KLÅNG!
Glass: Ding!
Tinnkopp: Klång!

John slår på alt, for alt synger.
Glass, kopper, krukker ... Hjemme
er det fullt av musikk, mor nynner, far
spiller fiolin. Nei, ikke lenger. Nå er det stille
i huset. Mor har sluttet å synge. Hva er galt?

Bjørns Sortlands roman *Halleluja* (IKO-Forlaget 2009) tar leseren tilbake til London på 1750-tallet. Johns foreldre er musikere, og far er travelt opptatt med å renskrive noter for den berømte komponisten Händel. Mor er operasanger, men i det siste har hun vært syk og vil bare sove. Ingenting er som før i den lille familien. Hva kan John gjøre for at alt skal bli bra igjen?

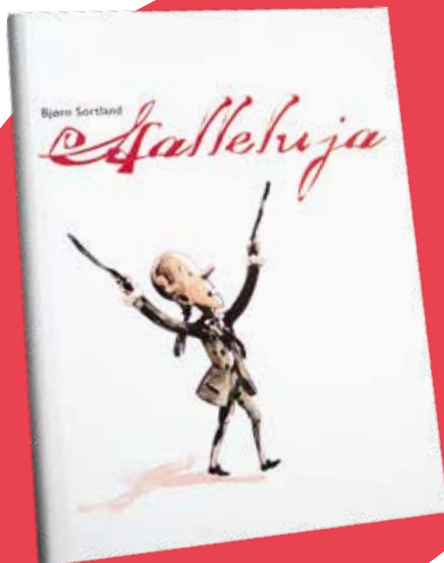
Händel skal selv lede fremføringen av oratoriet *Messias* i en konsert i kapellet til Londons første barnehjem. Johns far skal spille, og John får være med på en prøve. Der møter han Händel, men også noen av Londons fattigste, som håper at babyene

deres skal få plass på barnehjemmet. John gir et løfte som skal få stor betydning for ham og mange andre.

Historien i denne lille romanen er spunnet rundt historiske hendelser. Den handler om *Messias*, men er også en rørende fortelling om musikkens kraft i menneskers liv.

Bakerst i boka er en faktadel og en del ord-forklaringer. Boka passer for barn fra 6-7 år.

Anbefalt av forlagsredaktør Astrid Paulsen

PRISMET

Prismet 4-2019 – årgang 70

Mangfold, inkludering og dialog

- Mangfold og nye læreplaner
Av Gunnfrid Ljones Øierud [Leder]
- Å gi rom for barns utprøving av faste i barnehagen
Av Katrine Giæver [Forskning]
- Hvordan kan KRLE-faget fremstille islams mangfold?
av Dag Hallvard Nestby [Forskning]
- Juleavslutninger i skolen – et inkluderende fellesarrangement?
av Mina Øverlien og Ole Kolbjørn Kjørven [Forskning]
- Tro- og livssynsdialog i konfirmasjonsundervisning
av Rosemarie Rustad Stakston [Refleksjon]
- Pilegrimsvandinger i trosopplæringen og i samarbeid med andre
av Hans Morten Haugen [Refleksjon]
- Undervisning i kirkekunnskap – religionspedagogiske refleksjoner
av Ola Tjørhom [Refleksjon]

Bokmeldinger:

- Tove Nicolaisen: Hinduer.
Anmeldt av Hildegunn Valen Kleive
- Jari Ristiniemi, Geir Skeie, Karin Sporre (red): Challenging Life. Existential Questions as a Resource for Education.
Anmeldt av Rune Øystese

LES
PRISMET GRATIS
PÅ NETT!

TIL ETTERTANKE

Bønn i gode og vanskelige tider

TEKST: Hilde Fylling, sokneprest og styremedlem i IKO

Da jeg var barn, lærte jeg å be. Foreldrene mine var kristne, faren min var til og med prest, så for dem var det naturlig å synge bordvers og kveldsbønn hjemme. Vi ba også bønner i kirka, og allerede før jeg begynte på skolen, elsket jeg Litaniet som ble sunget i fastetiden. Da fulgte jeg godt med i salmeboken, for å kunne komme inn på riktig sted med svaret: «Hør oss, kjære Herre Gud» og «Hjelp oss, kjære Herre Gud». Jeg var også på sommerleirer som barn, og lederne der var flinke til å be ulike bønner, og å snakke med oss barna om bønn.

For meg var det eksistensielt viktig at jeg – selv om jeg var et barn – hadde en Gud som jeg kunne be til og som alltid ville høre på meg og forstå meg. Det er fortsatt eksistensielt viktig for meg, selv om jeg for lengst er blitt en voksen dame. Det å kunne snakke med Gud er særlig viktig i vanskelige tider, med usikker framtid, med smittefare og avlysninger av hyggelige besøk og sammenkomster.

Alle barn fortjener å ha noen som ber for dem. Og alle barn fortjener å få lære og erfare at de har en Gud de kan snakke med om alt, og som alltid vil høre og forstå.

NYTT OM IKO-FOLK

TEKST: Annbjørg Dalland

Audhild

I JANUAR begynte Audhild Engeland å jobbe som organisasjonskonsulent på IKO. Hun har tidligere jobbet som menighetspedagog i Skedsmo menighet og noen flere menigheter i Oslo. Hun har også utdanning som musikkpedagog med fiolin som hovedinstrument, fra Norges musikkhøyskole og Universitetet i Oslo. Du vil møte henne på telefon her på IKO, og hun vil jobbe mye med Kirkerottene.

AUDHILD OVERTOK jobben etter Ingrid Fjeld, som har begynt i ny jobb. Nå jobber Ingrid som organisasjonskonsulent i organisasjonen LEVE – Landsforeningen for etterlatte ved selvmord, som er en landsdekkende organisasjon.

Ingrid har jobbet på IKO i nesten 14 år. Hun har hatt mange ulike arbeidsoppgaver i administrasjonen, både i forlag og senter. Hun har for eksempel oversatt flere barnebøker, og mange kjenner henne nok som IKOs Kirkerottekontakt.

Vi ønsker henne masse lykke til i ny stilling.

Ingrid

Mange kjenner Ingrid som IKOs Kirkerottekontakt.

*Få med deg
oppdateringer og
tips fra IKO på
sosiale medier!*

FACEBOOK

@IKOkirkeligpedagogisksenter

INSTAGRAM

@iko_senter1

Teater for de minste!

23. og 24. april IKO, Oslo.

Kurs med teatergruppen De minstes teater. Kurset handler om å formidle tro til barn 0-5 år gjennom barneteater.

Rom for tro – refleksjoner om voksne og tro

5. mai IKO, Oslo

Fagdagen arrangeres sammen med K-stud - Kristelig studieforbund, KUFO - kirkelig undervisningsforbund, Presteforeningen og Kirkerådet.

Fagdag for åpne barnehager

8. og 9. juni KFUK-KFUM, Bergen

Inspirasjonsdager for åpne barnehager arrangeres i år sammen med KFUK-KFUM Åpne barnehager i Bergen. Et viktig møtested for åpne barnehager.

Kursholderkurs for nybegynnere i babysang

17. og 18. september IKO, Oslo

Hvordan komme i gang med babysang? Praktiske tips. Vi lærer oss gode sanger til babysangbruk.

Kurs for nye ansatte innen kirkelig undervisning og diakoni

9., 10. og 11. november IKO, Oslo

Kurset er for ansatte både innenfor diakoni og kirkelig undervisning. Innhold: Innføring i kirken som organisasjon og som arbeidsplass, rammer og regler for arbeidsforholdet, samarbeid i stab, råd og med frivillige medarbeidere. Siste dagen vil det være et mer praktisk blikk på trosopplæring.

Grunnet nasjonale helsemyndigheters råd om forhindring av smitte i forbindelse med korona-epidemien er det usikkert hvilke av disse kursene vi vil få gjennomført. IKO følger situasjonen, og oppdaterer kursoversikten på iko.no fortløpende.

Les mer om vårens aktuelle kurs og fagdager på
www.iko.no

NÅ: MANGE NYHETER!

MENIGHETENS GAVER TIL BARN

BESTSELGERE med opptil **60%** rabatt

kirkeTrapp
TROSOPPLÆRING I HJEM OG MENIGHET